

Çevre Şehircilik Bakanlığı Savaş Suçunu Ele Veriyor: Sur'da Tehcire Geçit Vermeyeceğiz!

Çevre Şehircilik Bakanlığı Savaş Suçunu Ele Veriyor: Sur'da Tehcire Geçit Vermeyeceğiz!

2015 yılının ilk aylarından itibaren bölgede yürütülen kirli savaş politikaları, iktidarın baskıcı uygulamaları ve "toplum mühendisliği" denemeleri; bir yandan bazı sermaye grupları ve sivil toplum kuruluşlarının tek tipleştirici, yıkıcı müdahalelere ortak olma hevesiyle, öte yandan da oldukça dağınık sivil alanın bu yıkıcı dönüşüm süreci karşısında gerekli imkân ve araçları geliştirememesiyle, Kürt Coğrafyasının, Kentlerinin ve Kürt Halkının geleceği konusunda endişelerimizi arttırmaktadır. Farklı sınıf, kimlik ve inançtan insanları tarihi boyunca barındırmış, çok katmanlı demografik yapısı ile tarihin her döneminde kozmopolit bir yerleşim yeri olan Suriçi'nde iktidarın toplumsal belleği, dayanışmayı, tarihsel kimliği yok etme çabaları her geçen gün yeni söylemlerle devam etmektedir.

Şaşırmadık; İktidarın çok bilinmezli mekânsal müdahale hazırlıkları içerisinde olduğu; Sur, Cizre Silopi ve İdil'de alınan "Afet Riskli Alan" ve "Acele Kamulaştırma" Kararları sonrası Çevre ve Şehircilik Bakanı Mehmet Özhasseki'nin Amed'de düzenledikleri "kapalı" toplantıda açıkladığı Suriçi Eylem Planı'nın basına "Sur'da 3 Teklif" başlığıyla sızan bölümlerinden de anlaşılmaktadır. Özhasseki'nin açıkladığı eylem planı; bölgedeki yıkım, sürgün ve dönüşüm politikalarının kentsel ve bölgesel ölçekte; kültürel, siyasi ve sınıfsal alanda bir toplumsal dönüşümü hedeflemekte olduğunun açık bir kanıtı olmakla beraber bölgeye yönelik herhangi bir strateji belirlemeden ve eylem planından etkilenecek halkın ve yerel dinamiklerin katılımı sağlanmadan uygulama yapılmaya çalışılmaktadır.

Önerilen eylem planında halkın mahkûm edildiği TOKİ konutları, devletin toplum mühendisliği denemelerinde bir araç olarak kullandığı toplumu tek tipleştirme yöntemidir. Halkın farklı illerdeki TOKİ konutlarında ikamet ettirme çabaları Suriçi'ndeki dayanışma ve örgütlülüğü ortadan kaldırma amaçlı devletin bölgede yürüttüğü zorunlu iskân politikalarının bir parçasıdır. Sur'da, Cizre'de, İdil'de ve savaşın yaşandığı diğer kentlerde halkın zaman içinde toplumsallık ile örülmüş yaşam alanlarından, sokaklarından ve mahallelerinden zorla koparılması, işlenen savaş suçlarının üstüne bir de yaşam ve kent hakkının ihlal edilmesidir. Biliyoruz ki Özhasseki'nin Türkiye kentlerinde görülen kentsel dönüşüm uygulamalarından farksız bir şekilde, yalnızca mülk sahiplerini kapsayan kamulaştırma, borçlandırma ve takas yoluyla yerinden etme politikaları karşılıksız kalmayacak, Çevre ve Şehircilik Bakanı Özhasseki de bu toplumsal yıkıma sebep olan tüm failer gibi yargılanacaktır! Halen Suriçi'ndeki savaşta tahrip edilmiş alandaki yaşam ve kent hakkı ihlallerinin tespiti engellenmeye devam edilirken bakanlık tarafından yapılan bu adaletsiz teklifi tanımıyor, halkın iradesini yok sayacak tüm yerinden etme uygulamalarının karşısında yer alıyoruz!

Yıkımın boyutlarının örtbas edilmesine izin vermeyeceğiz!

Bilindiği üzere, yasaklı alana girebilmek üzere Diyarbakır Valiliği'ne yaptığımız tüm başvurular reddedilmiş, mevcutta bulunan en güncel uydu görüntüleri ise kamuoyundan saklanmıştır. Bu nedenle TMMOB Şehir Plancıları Odası Diyarbakır Şubesi olarak elde

edebildiğimiz 10 Mayıs 2016 tarihli uydu görüntüleri vasıtasıyla, Suriçi yasaklı bölge özelinde yaptığımız tespit çalışmalarını kamuoyu ile paylaşmayı görev bilmekteyiz. **Yıkım sonrası sürecin şeffaflıkla kamuoyu ile paylaşılması ve kentin tüm bileşenlerinin iradesiyle yürütülmesi hassasiyetimizi koruyarak Yıkımın boyutlarının örtbas edilmesine izin vermeyeceğiz!**

Suriçinin 10 Mayıs 2016 tarihinde elde ettiğimiz uydu görüntüsü ile çatışmalı süreç öncesi uydu görüntüsü ve koruma amaçlı imar planını karşılaştırarak elde ettiğimiz verilere göre yasağın devam ettiği bölgede toplamda 1312 adet yapının yıkıldığını tespit etmiş bulunmaktayız. Yıkılan yapıların kat adetlerine göre dağılımlarına bakacak olursak; 1 katlı 245 adet, 2 katlı 943 adet, 3 katlı 69 adet, 4 katlı 15 adet, 5 katlı 30 adet, 6 katlı 10 adet olmak üzere toplamda 1312 adet yapı tamamen yıkılmıştır. Yıkımın olduğu bölgenin alan büyüklüğü 11,6 hektardır. Yıkılan bu yapıların içerisinde 56 Adet Tescilli Sivil Mimarlık Örneği, 68 Adet de Çevresel Değerli Yapı bulunmaktadır.

Diyarbakır Valiliği ile bazı sivil toplum kuruluşlarının yaptığı görüşmelerden edindiğimiz bilgilere göre yasaklı bölgede geri kalan yapıların %45 inin daha yıkım tehdidi altında olduğu bilgisi Valilik tarafından paylaşılmıştır. Bu paylaşımı da göz önünde bulundurarak yaptığımız analizlerde yıkım riski altında bulunan bölgede 3187 adet yapı daha bulunmaktadır. Valiliğin vermiş olduğu bilgi doğrultusunda oransal bir analiz yapacak olursak geri kalan 3187 yapının 1434 adetinin daha yıkılma tehlikesi ile karşı karşıya olduğu gerçeği ortaya çıkmaktadır.

Yasağın kaldırıldığı sokaklarda bulunan 6 katlı bir binanın çatısından surun diğer kısımlarında oluşan yıkımın korkunç boyutlarını gözlemlendiğimiz raporu sizlerle paylaşmıştık. Uydu görüntüleri üzerinden tespit ettiğimiz yıkımların yanı sıra henüz yıkılmamış fakat tank ve top atışlarından ağır hasarlar almış yapıların sayısı da oldukça fazla olmakla beraber alana giremediğimiz için bunlara ilişkin detaylı inceleme yapamamış bulunmaktayız. Suriçi'nin özgün yapısının, sokak dokusunun, mahalle kültürünün, toplumsal belleğinin, kent tarihi ve kültürünün ağır darbeler aldığı savaş süresince ve sonrasında ağır bir şekilde kent ve insan hakkı ihlallerinin yaşandığı net bir şekilde ortadadır.

Sur`da, İdil`de, Cizre`de, Nusaybin`de, Yüksekova`da, Silopi`de katledilen canlarımızın, yıkılıp talan edilen kentlerimizin, yok edilmeye çalışılan kültürümüzün üzerine rant odaklı, halkımızı yerinden etmeye dönük projeler üretilmesine, meslek alanımızın bu projelerin bir parçası haline getirilmesine kati suretle izin vermeyeceğimizi; özgür, demokratik ve sömürsüz bir yaşam için topraklarımızı, doğamızı, emeğimizi, ve yaşam alanlarımızı savaş çığırtkanlarına ve sermayenin eline bırakmayacağımızı kamuoyuna duyururuz.

Şehir Plancıları Odası

Diyarbakır Şubesi

SURİÇİ'NDE 22 MAYIS PAZAR GÜNÜ SOKAĞA ÇIKMA YASAĞININ KALDIRILDIĞI 14 SOKAK VE ALANA İLİŞKİN ŞUBEMİZİN GÖZLEM RAPORU

Şehir Plancıları Odası Diyarbakır Subesi Olarak 23 Mayıs 2016 tarihinde Yaptığımız teknik gözlemler

Bölgenin kadim kenti ve Amed`in kimliği olan Suriçi`nde 2 Aralık 2015 günü ilan edilen sokağa çıkma yasağı ve ardından şiddetlenen operasyonlar sonrası 22.05.2016 Pazar günü sabah saat 08.00 itibari ile 14 sokakta yasak kaldırılmıştır.

Yaptığımız gözlemler sonucu;

- Medyada 3 mahallenin tamamının açıldığı gibi yansıtılan haberlerin aksine surun çok küçük bir bölümünde toplamda 3 mahallenin sınırlarında kalan 14 sokakta yasağın kaldırıldığı, bu sokakların da bazılarının sadece 500 metrelik kısımlarının açıldığı,
- İçeride insan ve hayvan cesetlerinden ve evlerdeki marketlerdeki yiyeceklerin çürümesinden kaynaklı ağır bir kokunun oluştuğu,
- Kanalizasyonların tıkanıdığı,
- Elektrik ve su tesisatlarının tamamen zarar gördüğü,
- Yasağın kaldırıldığı sokaklarda bulunan binaların ağır hasarlı olmadığı fakat çoğunun kapı, pencere ve yapı malzemelerinin ağır hasar aldığı,
- Çoğu evin çarpılarla işaretlenmiş olduğu,
- Evlerin ve bahçelerin duvarlarına ırkçı, milliyetçi ve cinsiyetçi yazılamalar yapıldığı,
- Tank ve top atışıyla yıkılmayan evlerin neredeyse tamamının silahlarla tarandığı ve evlerin tüm eşyalarının kullanılamaz hale geldiği,
- Sokakların yasak kaldırılmadan önce delil bırakılmayacak şekilde temizlendiği,
- Yasağın kaldırıldığı sokaklarda bulunan 7 katlı binanın çatısından surun diğer kısımlarında oluşan korkunç yıkımın gözlemlendiği,
- Yıkımın olduğu bölgelerde devasal büyüklükte boş alanların oluşturulduğu,
- Çok sayıda tescilli sivil mimarlık örneği yapıların tamamen yıkıldığı,
- Anıtsal yapıların tank ve top atışlarından zarar gördüğü, duvarlarında çatlakların oluştuğu,
- Suriçinin özgün yapısı ve Koruma Amaçlı İmar Planının hiçbir koşulunun korunmadığı,

- Yasağın devam ettiği bölgelerde karakolların inşaa edildiği,
- Ağır bir şekilde kent ve insan hakkı ihlallerinin yařandđı, tespit edilmiştir.

23 Mayısıta yaptđımız gözlemlerde kaldırılan yasağın ardından gözle görülür hale gelen ve telafisi mümkün olmayan sosyal ve mekânsal yıkımların gerçekleştiğine şahitlik etmekten utanç duymaktayız.